

POLBUS-PKS sp. z o.o. we Wrocławiu

REGULAMIN

**zarobkowego przewozu osób i rzeczy
w krajowym transporcie autobusowym**

Rozdział I

PODSTAWA PRAWNA, PRZEDMIOT ORAZ ZAKRES STOSOWANIA REGULAMINU.

§1

1. Niniejszy regulamin wydany został na podstawie upoważnienia wynikającego z art. 4 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz. U. z 2017r., poz.1983 t.j.) oraz dla wykonania obowiązku wynikającego z art. 18b ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2019r, poz. 58 t.j.).
2. Regulamin określa warunki obsługi podróżnych, odprawy oraz zarobkowego przewozu osób i rzeczy przez „**POLBUS-PKS**” Sp. z o. o. we Wrocławiu, zwanej w dalszej części regulaminu „**przewoźnikiem**”.
3. Regulamin stosuje się do zarobkowego przewozu osób i rzeczy obejmującego:
  - regularną, krajową komunikację publiczną,
  - grupowe przewozy osób w komunikacji publicznej i zamkniętej,
  - przewozy międzynarodowe – jeśli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej.
4. Przyjęte w regulaminie uregulowania są zgodne z obowiązującym prawem, a w sprawach nieuregulowanych zastosowanie znajdują postanowienia ustawy Prawo przewozowe (Dz. U. z 2017r., poz.1983 t.j.) oraz Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.).

§2

Użyte w regulaminie określenia oznaczają:

1. **przewóz zarobkowy** - działalność gospodarcza polegająca na wykonywanym odpłatnie, na podstawie umowy, przewozie osób, oraz ich rzeczy w regularnej komunikacji publicznej i przewozach grupowych;
2. **komunikacja regularna** - przewozy zarobkowe wykonywane na drogach publicznych na podstawie zezwolenia, według skoordynowanego i podanego do wiadomości publicznej rozkładu jazdy autobusów, realizowane zgodnie z umowami przewozu zawieranymi bezpośrednio między przewoźnikiem, a podróżnymi;

3. **przewozy grupowe** - przewozy wykonywane w czasie i na warunkach uzgodnionych w umowie zawartej między przewoźnikiem, a organizatorem przewozu na rzecz osób trzecich - tj. uczestników przewozu grupowego;
4. **punkt odprawy** - przystanek autobusowy, dworzec lub przystanek dworcowy będący miejscem rozpoczęcia lub zakończenia przewozu;
5. **kurs autobusowy** - połączenie między dwoma krańcowymi punktami odprawy na określonej trasie przewozu w komunikacji regularnej, w jednym kierunku;
6. **autobus** – pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu nie mniej niż 9 osób na miejscach dla pasażerów.

Rozdział II

PRZEPISY OGÓLNE

§3

1. Przewoźnik osób w regularnej komunikacji publicznej jest zobowiązany do przewozu osób i rzeczy w zakresie wynikającym z podanego do publicznej wiadomości rozkładu jazdy autobusów, na warunkach określonych umową przewozu.
2. Zawarcie umowy przewozu w regularnej, publicznej komunikacji autobusowej wymaga spełnienia przez podróżnego warunku nabycia biletu na przejazd (w tym z biletem za przewóz zwierzęcia) albo udokumentowania przysługujących mu uprawnień do przejazdu bezpłatnego (lub ulgowego) przed rozpoczęciem przewozu.
3. Przewóz uważa się za rozpoczęty z chwilą gdy autobus, w którym znajduje się podróżny ruszy z miejsca odjazdu.
4. Umowa przewozu, do której zawarcia dochodzi z naruszeniem przez podróżnego warunków o których mowa w ust. 2 – tj. przez samo zajęcie miejsca w autobusie - nabiera mocy wiążącej, jeśli podróżny spełni lub zobowiąże się do spełnienia warunku uiszczenia należności przewozowej, powiększonej o opłatę dodatkową za przejazd (w tym za przewóz zwierzęcia) bez ważnego biletu.

§4

W miarę posiadania rezerwy taborowej przewoźnik może zawierać umowy grupowego przewozu osób w komunikacji zamkniętej (na zasadzie tzw. „najmu autobusu”) przewidujące świadczenie w tym zakresie usług o charakterze okazjonalnym (przewozy wycieczkowe, turystyczne, okolicznościowe itp.) lub stałym (pracownicze i szkolne).

§5

1. Sposob ustalania i wysokość opłat za przewóz osób i rzeczy oraz zakres i warunki realizacji uprawnień do przejazdów ulgowych i bezpłatnych, określają stosowne przepisy oraz określona przez przewoźnika taryfa.
2. Przewoźnik podaje do wiadomości publicznej aktualne tabele opłat taryfowych i zapewnia zainteresowanym podróżnym bezpłatny wgląd do obowiązujących go przepisów przewozowych.

§6

Przewoźnik jest zwolniony od obowiązku przewozu, jeśli:

- a) zachodzą okoliczności uniemożliwiające przewóz, których przewoźnik nie mógł uniknąć, ani zapobiec ich skutkom,
- b) klient nie zastosował się do przepisów przewozowych,
- c) ze względu na rodzaj przewozu nie ma możliwości jego wykonania przy użyciu posiadanych środków transportowych,
- d) w innych przypadkach przewidzianych w niniejszym regulaminie. **§7**

1. Za rzeczy i zwierzęta, które podróżny przewozi ze sobą pod własnym nadzorem Przewoźnik ponosi odpowiedzialność, jeśli szkoda powstała z jego winy.
2. Przewoźnik odpowiada za rzeczy podróżnego umieszczone podczas przewozu w schowku bagażowym autobusu jak za przesyłkę, ponosząc skutki ich utraty, ubytku lub uszkodzenia.
3. Powstanie szkody, na którą podróżny został narażony podczas przewozu, powinno być zgłoszone niezwłocznie po jej ujawnieniu i wymaga pisemnego potwierdzenia przez obsługę autobusu.
4. Zakres i wysokość odszkodowania należnego podróżnemu poszkodowanemu z winy przewoźnika ustala się na zasadach określonych przepisami ustawy Prawo przewozowe i Kodeksu cywilnego z zastrz. § 19.

§8

1. Podróżny odpowiada za zawinione przez siebie, względnie przez osobę lub zwierzę pozostające pod jego bezpośrednią opieką uszkodzenie lub zanieczyszczenie autobusu albo innych urządzeń przewoźnika i obowiązany jest do zapłaty odszkodowania w wysokości wyrządzonej szkody.
2. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu sądowym na podstawie art. 75 ustawy Prawo przewozowe lub przepisów wydanych w jej wykonaniu przysługuje uprawnionemu po bezskutecznym wyczerpaniu drogi reklamacji, przewoźnikowi zaś - po bezskutecznym wezwaniu zobowiązanego do zapłaty.
3. Reklamacje lub wezwanie do zapłaty uważa się za bezskuteczne, jeżeli dłużnik nie zapłacił dochodzonych należności w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia reklamacji lub wezwania do zapłaty.

Rozdział III

PRZEWÓZ OSÓB W KOMUNIKACJI REGULARNEJ

§9

1. Przewoźnik jest zobowiązany zapewnić podróżnym odpowiednie warunki bezpieczeństwa i higieny oraz wygody i należytej obsługi.
2. Przewoźnik ogłasza:
  - we wszystkich punktach odprawy - rozkłady jazdy, określające przestrzenny i czasowy zakres oferty przewozowej,
  - w dworcowych punktach odprawy - informacje o cenach i warunkach sprzedaży biletów, godzinach otwarcia kas biletowych oraz wyciąg najważniejszych przepisów przewozowych i porządkowych.
3. Przewoźnik zapewnia podróżnym za pomocą urządzeń nagłaśniających bieżącą informację o odjazdach autobusów z dworcowych punktów odprawy, a w razie zakłóceń w regularności ruchu podaje komunikaty o ich przyczynie i przewidywanym czasie trwania.
4. Przewoźnik może ustalić, że z pewnych kursów autobusowych mogą korzystać w pierwszej kolejności określeni podróżni, np. posiadacze biletów miesięcznych.
5. Ograniczenie powszechności dostępu (do niektórych kursów w komunikacji regularnej podaje się w rozkładzie jazdy oraz na dworcowych i przystankowych tablicach z godzinami odjazdów autobusów).

§10

1. Podróżny obowiązany jest posiadać ważny bilet lub dokument uprawniający do przejazdu oraz okazywać go na żądanie obsługi autobusu i organów kontroli. Bilet stanowi dowód zawarcia umowy przewozu i nabycia uprawnienia do określonego w nim przejazdu. Przewoźnik, który wydał bilet zobowiązany jest do świadczenia przewozu zgodnie i treścią biletu na rzecz jego nabywcy.
2. W bilecie na przejazd określa się wysokość należności oraz dane niezbędne do ustalenia zakresu uprawnień podróżnego, a w bilecie imiennym uprawniającym do przejazdów wielokrotnych także tożsamość jego posiadacza.
3. Bilet wolno odstąpić innej osobie tylko wtedy, gdy nie jest imienny, a przejazd nie został rozpoczęty.
4. Bilet jednorazowy uprawnia do przejazdu określonym kursem autobusowym i nie daje prawa do przerwy w podróży na przystankach pośrednich na trasie przewozu. Przy przejazdach z przesiadaniem podróżny winien nabyć na każdy kurs oddzielny bilet.
5. W razie utraty biletu podróżny traci prawo do dalszego przejazdu i winien wykupić bilet ponownie. Wtórników biletów utraconych, w tym imiennych biletów uprawniających do przejazdów wielokrotnych, nie wydaje się.

§ 11

1. Podróżny obowiązany jest nabyć bilet na przejazd przed rozpoczęciem przewozu w kasie biletowej na dworcu autobusowym lub w innym punkcie sprzedaży biletów, w tym w drodze sprzedaży internetowej a w razie braku takiej możliwości - u kierowcy autobusu.
2. Nie prowadzi się sprzedaży biletów i rezerwacji miejsc z przystanków pośrednich.

3. Sprzedaży i przedsprzedaży biletów dokonuje się według kolejności zgłaszania się podróżnych. Inwalidzi o widocznym kalectwie, kobiety ciężarne, osoby z małymi dziećmi na rękach oraz inne osoby, uprawnione na mocy odrębnych przepisów, mogą nabyć bilet poza kolejnością.
4. Przewoźnik wyznacza w razie potrzeby i w miarę możliwości oddzielne kasy biletowe do sprzedaży biletów miesięcznych. Warunki nabywania i korzystania z tych biletów określa taryfa.
5. Posłowie na sejm i senatorowie RP, osoby korzystające z okresowych biletów służbowych, okaziciele dokumentów uprawniających do bezpłatnego przejazdu przed zamierzoną podróżą powinni pobrać w kasie biletowej bezpłatny bilet. Prawo zamówienia miejsca w tych przypadkach przysługuje poza kolejnością.
6. Najpóźniej na 5 minut przed odjazdem autobusu kasa biletowa może odmówić sprzedaży biletu.
7. Podróżny, który nie nabył biletu w kasie oraz osoba wsiadająca na przystanku, na którym nie ma kasy, nabywa bilet w autobusie pod warunkiem, że są w nim jeszcze wolne miejsca, bezpośrednio po wejściu do autobusu.
8. Płacąc za przejazd podróżny zobowiązany jest żądać biletu sprawdzając, czy został on wystawiony na podaną przez niego trasę i czy prawidłowo uwzględnia posiadaną ulgę oraz zapłaconą cenę.

§12

1. Podróżny, który posiada bilet na przejazd ma prawo:
  - 1) przejazdu w zakresie na jaki opiewa bilet i w określonym autobusie, 2) przewiezienia ze sobą bezpłatnie:
    - a) jednego dziecka w wieku podanym w taryfie, jeżeli nie żąda dla niego osobnego miejsca,
    - b) bagażu, o ile jego gabaryty umożliwiają jego przewiezienie w luku bagażowym (§ 19 ust. 1),
    - c) małych zwierząt (§ 20),
    - d) składanego wózka inwalidzkiego, jeśli jest inwalidą poruszającym się przy jego pomocy,
2. Podróżny obowiązany jest zachować bilet na przejazd i opłatę dodatkową do czasu zakończenia podróży, okazywać je na żądanie kierowcy i kontroli oraz dbać o to, aby wsiąść do właściwego autobusu i wysiąść z niego na właściwym przystanku.

§ 13

1. Miejsce zatrzymania się autobusów na trasach ich kursowania wskazują oznaczone odpowiednimi tablicami przystanki autobusowe.
2. Nazwy przystanków autobusowych, ze wskazaniem zatrzymujących się na nich autobusów podaje się do wiadomości publicznej w rozkładzie jazdy.
3. Do obowiązków kierowcy należy zatrzymywanie autobusów na przystankach przewidzianych w rozkładzie jazdy.
4. Kierowca obowiązany jest wstrzymać odjazd autobusu ruszającego z przystanku w celu zabrania spóźnionego podróżnego sygnalizującego zamiar skorzystania z przejazdu tym autobusem, jeżeli opóźnienie to nie jest znaczne.
5. Z wyjątkiem przypadków uzasadnionych szczególnymi okolicznościami, podróżni mogą wsiąść i wysiąść z autobusu tylko na przystankach autobusowych.

6. Autobus, w którym nie ma urządzeń sanitarnych kierowca winien zatrzymać na żądanie podróżnego w najbliższym, odpowiednim miejscu.
7. Osobę, która doznała w drodze nagłej niedyspozycji lub ataku choroby, kierowca autobusu ma obowiązek zatrzymać autobus w bezpiecznym miejscu i wezwać pomoc medyczną.
8. Kierowca nie może ruszyć z miejsca do czasu, gdy odpowiednie służby medyczne nie zbadają podróżnego i wydadzą odpowiednie zalecenia.

§ 14

1. Przy wsiadaniu do autobusu, wysiadaniu z niego oraz podczas przewozu podróżny obowiązany jest stosować się do przepisów porządkowych ogłaszanych przez przewoźnika i wskazówek kierowcy, który odpowiada za zapewnienie właściwych i bezpiecznych warunków przewozu.
2. Przy zajmowaniu przez podróżnych miejsc w autobusie przewoźnik uwzględnia pierwszeństwo przejazdu przysługujące równorzędnie (według kolejności wsiadania) osobom z biletami jednorazowymi zakupionymi w kasie biletowej oraz posiadaczom ważnych na dany kurs biletów miesięcznych.
3. Podróżny może zająć w autobusie jedno miejsce dla siebie oraz po jednym miejscu dla każdej jadącej z nim osoby, która posiada ważny bilet.
4. Numery miejsc widniejące na biletach nabytych w kasie obowiązują tylko w autobusach pośpiesznych; w kursach zwykłych o miejscu zajęтым w autobusie decyduje kolejność wsiadania.
5. W autobusach pośpiesznych z miejscami numerowanymi, miejsce wskazane na bilecie przysługuje podróżnemu tylko przy wsiadaniu na przystanku, z którego autobus rozpoczyna jazdę. Wsiadając na przystanku pośrednim, podróżny może zająć miejsce oznaczone numerem na bilecie, jeśli nie zostało ono jeszcze zajęte przez innego podróżnego albo inne wskazane przez kierowcę, o ile w autobusie są wolne miejsca.
6. Podróżny zajmujący miejsce oznaczone napisem „dla inwalidy” lub „dla osoby z dzieckiem na rękę” winien je zwolnić dla osoby uprawnionej. Nie dotyczy to pasażerów autobusów pośpiesznych, którzy posiadają bilety z wyznaczonymi numerami miejsc.
7. W czasie jazdy podróżny winien zachować rozwagę i ostrożność, a w szczególności nie powinien: otwierać drzwi i okien bez zgody kierowcy, wyrzucać przez nie jakichkolwiek przedmiotów, wskakiwać i wyskakiwać z autobusu będącego w ruchu.
8. Podróżnemu nie wolno zachowywać się w autobusie w sposób utrudniający pracę kierowcy i uciążliwy dla współpodróżnych.
9. We wszystkich autobusach komunikacji publicznej obowiązuje zakaz palenia tytoniu, spożywania alkoholu oraz środków odurzających, przez podróżnych jak i przez obsługę.

§ 15

1. Przewoźnik nie dopuszcza do przewozu i ma prawo - korzystając w razie potrzeby z organów porządkowych - usunąć z autobusu lub z obiektu dworcowego, osoby:
  - 1) odmawiające uiszczenia należności za przejazd autobusem,
  - 2) nieprzestrzegające, pomimo upomnienia, obowiązujących przepisów i niepodporządkujące się wskazówkom personelu przewoźnika,

- 3) będące pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających, zakłócające spokój i wywołujące swym zachowaniem zgorzenie publiczne,
  - 4) znajdujące się w stanie, który z różnych względów może być uciążliwy lub niebezpieczny dla otoczenia,
  - 5) mogące: zabrudzić inne osoby, zanieczyścić wnętrze autobusu lub pomieszczenia dworcowe,
  - 6) niespełniające warunków granicznej odprawy celno-paszportowej w autobusach obsługujących regularną komunikację międzynarodową.
2. Obsługa autobusu ma prawo odmówić zabrania do przewozu większej ilości osób, niż wynosi liczba miejsc określona w dowodzie rejestracyjnym pojazdu.
  3. Jeśli ze względu na brak miejsc w autobusie nie można przyjąć do przewozu więcej osób, kierowca jest obowiązany umieścić za szybą czołową pojazdu tablicę „BRAK MIEJSC PRZEWOZOWYCH” informującą o tym podróżnych oczekujących na przystankach.

§ 16

1. Za całkowicie lub częściowo niewykorzystany bilet na przejazd jednorazowy przewoźnik zobowiązany jest zwrócić stosowną kwotę należności pod warunkiem, że podróżny dokona zwrotu lub uzyska poświadczenie niewykorzystania biletu przed upływem terminu jego ważności.
2. Nie wymagają poświadczenia bilety całkowicie niewykorzystane, zwrócone w kasie przewoźnika najpóźniej na 15 minut przed odjazdem.
3. Podstawą do obliczenia zwracanej należności jest cena niewykorzystanego biletu, zwróconego:
  - 1) bezpośrednio w kasie nabycia, co najmniej na 15 minut przed rozpoczęciem przejazdu (należność zwraca kasa biletowa),
  - 2) w trybie reklamacji złożonej na piśmie najpóźniej w terminie 30 dni od daty ważności biletu, po uprzednim poświadczeniu jego niewykorzystania (należność zwraca przewoźnik obsługujący dany kurs).
4. Poświadczenia o niewykorzystaniu biletu dokonuje:
  - 1) przed rozpoczęciem przejazdu - uprawniony pracownik przewoźnika (np. dyżurny ruchu) w początkowym punkcie odprawy,
  - 2) po rozpoczęciu przejazdu (w razie częściowego niewykorzystania) - obsługa autobusu.
5. Bilet poświadczony jako niewykorzystany uprawnia podróżnego do ubiegania się o zwrot zapłaconej należności; nie przedłuża się ważności tego biletu na przejazd w późniejszym terminie, a podróżny powinien wykupić nowy bilet.
6. Należność za częściowo niewykorzystane bilety zwraca się wyłącznie na podstawie reklamacji; obsługa autobusu nie jest uprawniona do zwrotu pieniędzy.
7. Do obliczenia zwracanej należności przyjmuje się:
  - 1) za bilety na przejazd jednorazowy:
    - a) w razie całkowitego niewykorzystania biletu - zapłaconą należność;
    - b) w razie częściowego niewykorzystania biletu - różnicę między zapłaconą należnością, a należnością przypadającą za wykonane świadczenie.
  - 2) za bilety na przejazd wielokrotny:
    - a) zapłaconą należność za bilet zwrócony przed pierwszym dniem terminu jego ważności (zwrot przyjmuje kasa biletowa),

- b) należność proporcjonalną do liczby niewykorzystanych przejazdów, o ile bilet został zwrócony w okresie jego ważności w trybie pisemnej reklamacji.
8. Nie przysługuje zwrot należności za bilety niewykorzystane z przyczyn zawinionych przez podróżnego, zwracane po terminie ich ważności lub po odjeździe autobusu, w którym winny być wykorzystane, chyba, że podróżny uzyskał wcześniej poświadczenie niewykorzystania biletu.
  9. Od zwracanych należności określonych w ust. od 1 do 6 przewoźnik potrąca 20% odstępnego.
  10. Nie stosuje się potrącenia odstępnego i zwraca podróżnemu całą należność zapłaconą za przejazd, jeżeli odstąpił on od umowy przewozu z przyczyn występujących po stronie przewoźnika (np. przerwy w ruchu i utraty połączenia na skutek awarii autobusu albo odwołania, bądź opóźnienia kursu przewidzianego w rozkładzie jazdy) - i nie skorzystał z przewozu zastępczego.
  11. Przepis ust. 9 nie ma zastosowania do przejazdów odbywających się na podstawie biletów na przejazd wielokrotny.

§ 17

1. Przewoźnik lub osoba przez niego upoważniona (np. rewizor) ma prawo, w razie odmowy zapłacenia należności żądać okazania dokumentu umożliwiającego ustalenie tożsamości podróżnego, a razie odmowy zwrócić się do funkcjonariuszy Policji lub innych uprawnionych organów porządkowych w celu ustalenia tożsamości podróżnego, a także może zatrzymać dokument przewozu lub dokument uprawniający do bezpłatnego lub ulgowego przejazdu, jeśli ma uzasadnione podejrzenie, że jest on podrobiony, przerobiony lub należy do innej osoby.
2. Za przejazd bez biletu bądź dokumentu uprawniającego do przejazdu ulgowego oraz za przewóz bez biletu zwierząt i rzeczy, na przewóz, których obowiązują opłaty, podróżny płaci właściwą należność i opłatę dodatkową lub otrzymuje wezwanie do zapłaty.
3. Pobrana należność za przewóz i opłata dodatkowa, po uiszczeniu opłaty manipulacyjnej podlegają zwrotowi, a w przypadku wezwania do zapłaty umorzeniu, w razie udokumentowania przez podróżnego, nie później niż w ciągu 7 dni od dnia przewozu uprawnień do bezpłatnego lub ulgowego przejazdu. Powyższe stosuje się również w przypadku nie posiadania przez podróżnego przy sobie podczas przejazdu ważnego dokumentu przewozu.
4. Wysokość opłaty dodatkowej ustala się na podstawie ceny najtańszego biletu jednorazowego normalnego stosowanego przez przewoźnika, w następujący sposób:
  - a) jako 50-krotność tej ceny - za przejazd bez odpowiedniego dokumentu przewozu;
  - b) jako 40-krotność tej ceny - za przejazd bez ważnego dokumentu poświadczającego uprawnienie do bezpłatnego albo ulgowego przejazdu;
  - c) jako 20-krotność tej ceny - za naruszenie przepisów o przewozie rzeczy i zwierząt, a w szczególności za zabranie ze sobą do autobusu zwierząt i rzeczy, za których przewóz taryfa przewiduje opłatę - bez odpowiedniego dokumentu przewozu lub za zabranie do autobusu rzeczy wyłączonych z przewozu albo dopuszczonych do przewozu na warunkach szczególnych - bez zachowania tych warunków;
  - d) jako 150-krotność tej ceny - za spowodowanie przez podróżnego zatrzymania lub zmiany trasy środka transportowego bez uzasadnionej przyczyny.

5. Opłata manipulacyjna wynosi 10% wysokości opłaty dodatkowej, jednak nie mniej niż 5 zł.
6. Ujawnione u podróżnych bilety sfalszowane bądź podrobione przewoźnik zatrzymuje celem przekazania ich organom ścigania z zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia czynu karalnego. Osobę posługującą się takim biletem lub dokumentem traktuje się jako pasażera nie posiadającego ważnego biletu.

Rozdział IV

PRZEWÓZ RZECZY PODRÓŻNEGO

§ 18

Rzeczy przewożone przez podróżnego może on zabrać ze sobą do wnętrza autobusu albo oddać do przewozu w oddzielnym schowku bagażowym.

§ 19

1. Rzeczy dopuszczone do przewozu, w zależności od ich rozmiarów, ilości i sposobu rozmieszczenia, mogą być przewożone bezpłatnie jeżeli:
  - 1) nie tamują przejść, nie przeszkadzają podróżnym i nie narażają ich na niewygodę lub niebezpieczeństwo,
  - 2) są trzymane przez podróżnego w ręku lub na kolanach (bagaże małe) lub w luku bagażowym,
  - 3) nie wymagają dla ich rozmieszczenia więcej przestrzeni niż ta, którą podróżny ma do swojej dyspozycji na półce nad zajmowanym fotelem.
2. Rzeczy szczególnie cenne (gotówka, papiery wartościowe, biżuteria, elektronika) posiadające wartość naukową winny być przewożone wyłącznie jako bagaż podręczny.
3. Na rzeczy przewożone za opłatą wydaje się podróżnemu bilet bagażowy którego odcinek otrzymuje pasażer.
4. Kierowca osobiście odbiera bagaż od podróżnego jeżeli ten jest przewożony w luku bagażowym.
5. Pasażer przewożący bagaż o wartości powyżej 500 zł zobowiązany jest poinformować o tym fakcie kierowcę celem wystawienia kwitu bagażowego oraz zadeklarować wartość bagażu.
6. W przypadku niepoinformowania kierowcy zgodnie z ust. 6 odpowiedzialność przewoźnika z tytułu uszkodzenia, zniszczenia lub zaginięcia bagażu ogranicza się do kwoty 500 zł.
7. W przypadku uszkodzenia, zniszczenia lub utraty bagażu kwotę odszkodowania ustala się na zasadach ogólnych z zastrzeżeniem ust. 7 w zw. z ust. 6.
8. Kierowca ma prawo weryfikacji zgodności ze stanem rzeczywistym deklarowanej wartości bagażu, w przypadku powzięcia wątpliwości.
9. Pasażer ma obowiązek pobrać bilet bagażowy oraz odcinek kwitu bagażowego gdy jest mu wydawany.

10. Z chwilą wydania odcinka kwitu bagażowego kierowca ponosi odpowiedzialność materialną w przypadku zaginięcia bagażu.
11. Kierowca wydaje bagaż posiadaczowi kwitu bagażowego za jego zwrotem i nie jest zobowiązany do sprawdzania, czy osoba zgłaszająca się z kwitem bagażowym jest uprawniona do odbioru bagażu.
12. Osobie, która nie może okazać odcinka kwitu bagażowego, przewoźnik wydaje bagaż tylko po udowodnieniu przez nią tytułu własności i po spisaniu danych personalnych tej osoby z ważnego dokumentu tożsamości.
13. Zabrania się przewozu bagażu bez pobrania opłaty i wydania biletu bagażowego, z wyjątkiem wyznaczonych linii.

§ 20

1. Przewoźnik nie gwarantuje możliwości transportu rowerów.
2. Za przewóz zwierzęcia w liniach zwykłych, pospiesznych i przyspieszonych pobiera się jednakową opłatę stałą, niezależnie od długości trasy przejazdu, określoną w cenniku wydanym na podstawie odrębnych przepisów. W przypadku przewożenia psa musi on być trzymany na smyczy i mieć założony kaganiec, a jego opiekun winien okazać przy wsiadaniu do autobusu, ważne świadectwo szczepienia lub książeczkę zdrowia psa.
3. Przewoźnik ustanowił bezpłatne przejazdy dla osób, które adoptowały zwierzę domowe (psa lub kota) ze Schroniska dla bezdomnych zwierząt we Wrocławiu, gdy osoba ta odbywa podróż w towarzystwie adoptowanego zwierzęcia, w liniach zwykłych, pospiesznych i przyspieszonych. Warunkiem uzyskania i korzystania ze zwolnienia z opłaty za przewóz, przez opiekuna adoptowanego zwierzęcia, będzie aktualność umowy adopcyjnej i posiadanie ważnego świadectwa szczepienia lub odnotowanych ważnych szczepień w książeczce zdrowia zwierzęcia.
4. W celu korzystania przez Pasażera z bezpłatnych przejazdów dla osób, które adoptowały zwierzę domowe (ust. 3 powyżej) zobowiązany jest on do wyrobienia w kasie biletowej Przewoźnika karty upoważniającej do bezpłatnych przejazdów. Ubiegający się o kartę przedkłada umowę adopcyjną oraz ważne świadectwo szczepienia lub odnotowane ważne szczepienia w książeczce zdrowia zwierzęcia. Wymaga się przedłużenia ważności karty w kasie biletowej, po upływie każdego kolejnego roku od jej wydania.
5. W przypadku przewożenia adoptowanego psa musi on być trzymany na smyczy i mieć założony kaganiec, a jego opiekun winien okazać przy wsiadaniu do autobusu, ważne świadectwo szczepienia lub książeczkę zdrowia psa. W przypadku adoptowanych kotów powinny być one przewożone w transporterach, klatkach, pudełkach lub innych urządzeniach służących do ich przewozu, a ich opiekun winien okazać przy wsiadaniu do autobusu, ważne świadectwo szczepienia lub książeczkę zdrowia kota.
6. Kierowca może odmówić przewożenia zwierzęcia, jeśli są one uciążliwe z powodu woni lub hałasu lub też nie są zabezpieczone przed wyrządzeniem przez nie szkody (trzymane w klatkach, pudełkach lub innych urządzeniach służących do ich przewozu).
7. W autobusie nie wolno przewozić:
  - 1) przedmiotów mogących wyrządzić szkodę podróżnym lub mieniu przewoźnika i utrudniających warunki odbywania podróży,
  - 2) rzeczy, których przewóz jest zabroniony na podstawie odrębnych przepisów administracyjnych, celnych i sanitarno-porządkowych, w tym: materiałów

- wydzielających silną woń zapachową, zapalnych, łatwo palnych, wybuchowych, żrących, trujących, radioaktywnych i innych niebezpiecznych,
- 3) nabitej broni palnej (zakaz nie dotyczy osób, które są uprawnione do jej noszenia ze względu na pełnione funkcje),
  - 4) przedmiotów wzbudzających odrazę,
8. W razie uzasadnionego podejrzenia, że bagaż podróżnego zawiera rzeczy, których przewozić nie wolno (ust. 4), przewoźnik ma prawo sprawdzić w obecności podróżnego zawartość tego bagażu, a w razie potwierdzenia się podejrzenia odmówić zabrania go do przewozu.
  9. Jeśli nie można ustalić właściciela bagażu podlegającego sprawdzeniu (ust.5), przewoźnik dokonuje tej czynności przy udziale dwóch postronnych świadków i postępuje z zakwestionowanymi przedmiotami w sposób określony przepisami o rzeczach znalezionych.
  10. Sposób postępowania z rzeczami nieodebranymi przez podróżnych po zakończeniu przewozu, określają przepisy o rzeczach znalezionych.

Rozdział IV

GRUPOWE PRZEWOZY OSÓB W KOMUNIKACJI ZAMKNIĘTEJ (najem autobusu)

§ 21

1. Realizacja grupowego przewozu osób w komunikacji zamkniętej polega na zadysponowaniu do wykonania zamówionego przez organizatora przewozu odpowiednio przygotowanego autobusu, prowadzonego przez kierowcę będącego pracownikiem przewoźnika.
2. Zamówienie na grupowy przewóz osób autobusem powinno być złożone przez organizatora przewozu w formie pisemnej. Przewoźnik może przyjąć zamówienie ustne, które wymaga późniejszego potwierdzenia na piśmie.
3. Treść zamówienia powinna obejmować: nazwę albo imię i nazwisko, oraz adres organizatora przewozu, a także dane potrzebne do ustalenienia warunków przewozu i obliczenia należności za usługę.
4. Umowę przewozu uważa się za zawartą z chwilą uzgodnienia przez strony istotnych dla jej realizacji postanowień, a w szczególności:
  - 1) rodzaju autobusu oraz wymaganej pojemności,
  - 2) czasu i miejsca podstawienia pojazdu,
  - 3) przewidywanego czasu trwania usługi,
  - 4) przebiegu trasy i punktu docelowego przewozu,
  - 5) wysokości lub sposobu wyliczenia należności oraz terminu i sposobu jej uregulowania przez organizatora przewozu,
  - 6) innych kwestii, które strony uznają za istotne.
5. Treść umowy powinna być potwierdzona na piśmie.

§ 22

1. W razie odstąpienia przez organizatora od umowy przewozu później niż:

- a) dwa tygodnie poprzedzające wykonanie usługi, przewoźnikowi przysługuje odszkodowanie w wysokości 10% należności określonej w umowie, chyba że strony inaczej się umówiły.
  - b) trzy dni poprzedzające wykonanie usługi, przewoźnikowi przysługuje odszkodowanie w wysokości 50% należności określonej w umowie chyba że strony inaczej się umówiły.
2. Odszkodowanie w tej samej wysokości przysługuje najemcy, w razie odstąpienia od umowy po takim terminie przez przewoźnika, chyba że strony inaczej się umówiły.
  3. Jeśli przewoźnik nie może podstawić autobusu o umówionym rodzaju i pojemności, winien niezwłocznie poinformować organizatora, jaki pojazd może być podstawiony zastępczo.
  4. W przypadku podstawienia autobusu zastępczego przewoźnik nie może żądać od organizatora opłaty wyższej, niż za podstawienie pojazdu zamówionego, chyba że strony umowy umówią się inaczej.
  5. Najemca zobowiązany jest nie przekraczać uzgodnionych limitów co do czasu
  6. i odległości zawartych w zamówieniu. Wydłużenie czasu bądź przekroczenie limitu kilometrów, powoduje obowiązek uregulowania należności za dodatkową usługę.
  7. Osobie dysponującej autobusem nie wolno żądać i wymuszać od kierowcy zachowań, które byłyby sprzeczne z przepisami o czasie pracy kierowcy i bezpieczeństwie w ruchu drogowym.
  8. Jeżeli wynajem autobusu jest kilkudniowy, Najemca jest zobowiązany na własny koszt zapewnić załodze autobusu nocleg oraz wyżywienie, chyba że strony inaczej się umówiły.

§ 23

1. Kierowca obsługujący autobus obowiązany jest podczas przewozu stosować się do dyspozycji organizatora związanych z realizacją usługi.
2. Jeżeli nie stoją temu na przeszkodzie względy eksploatacyjne i nie stwarza to zagrożenia dla bezpieczeństwa przewozu, obsługa autobusu może wykonywać dodatkowe dyspozycje i zlecenia organizatora, za które przysługuje przewoźnikowi dodatkowa zapłata.

§ 24

Organizator przewozu zobowiązany jest do nadzoru nad przestrzeganiem przez uczestników przewozu obowiązujących przepisów porządkowych. Najemca przewozu ponosi pełną odpowiedzialność za szkody wyrządzone w mieniu przewoźnika, chyba że strony umówią się inaczej.

Rozdział V

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 25

1. Niniejszy regulamin zatwierdzono dnia 14.02.2019 r. i obowiązuje od dnia 14.02.2019
2. Zmiany do niniejszego regulaminu można wprowadzić w każdym czasie.